

neodporují ani předpisy prováděcího nařízení ze dne 11. listopadu 1919, čís. 598 sb. z. a n., jež ustanovuje v § 4 odstavec první, že rozhodnutí o povolení podmíněčného odsouzení uvedeno býti má v rozsudku na konci nálezu v odstavci druhém, že rozhodnutí o nepovolení pojata býti má do rozsudku jedině, byl-li výslovně zamítnut návrh, v příčině té podaný, a v odstavci třetím, že příčina nepovolení podmíněčného odsouzení má pojata býti do odůvodnění rozsudku jen tenkrát, když zamítavé toto rozhodnutí se zakládá na dřívějším odsouzení pro čin, spáchaný z pohutky nízké a nečestné. Obligatorně jest tedy uvést nepovolení podmíněčného odsouzení pouze v uvedených dvou případech a sice jen v důvodech, kdežto v ostatních případech toho podle prováděcího nařízení třeba není. Pouze z důvodu vhodnosti doporučuje proto výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 6. září 1920, čís. 37 Věstníku, aby v případech, kde ohlášeno jest odvolání pro nepovolení podmíněčného odsouzení, v odůvodnění rozsudku uvedeny byly důvody, proč soud neodsoudil podmíněčně. Z uvedeného plyne, že, není-li výrok o podmíněčném odsouzení v rozsudku uveden a podána žádost za přiznání podmíněčného odsouzení, musí o ní býti rozhodnuto věcně dle závěrečné věty druhého odstavce citovaného § 7; plyne z něho dále, že usnesení soudu o nepovolení podmíněčného odsouzení, jež nebylo obžalovanému sděleno ani rozsudkem ani usnesením, vydaným dle závěrečné věty druhého odstavce § 7 zákona, jest pro stranu, jak již uvedeno, úplně bezvýznamné a nelze proto odkázati stranu s její žádostí o dodatečné přiznání podmíněčného odsouzení na interní nějaké usnesení soudu, kterým podmíněčné odsouzení povoleno nebylo, jak stalo se v tomto případě.

Čís. 902.

Není zmatečností, byl-li v řízení porotním vyrozuměn obhájce o hlavním přelíčení těsně před líčením, jen když byla zachována lhůta ohledně obžalovaného.

Podstatný znak zločinu loupeže spočívá — na rozdíl od zločinu vydírání — v tom, že vyslovené zlo hrozí bezprostředně a okamžitě.

(Rozh. ze dne 13. července 1922, Kr I 778/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných Aloisa F-a a Josefa S-a do rozsudku krajského jako porotního soudu v Hoře Kutné ze dne 17. května 1922, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem loupeže dle §§ 190, 192 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Porušení ustanovení § 344 tr. ř. spatřuje stížnost obžalovaného Aloisa F-a v tom, že obhájce obžalovaného byl vyrozuměn teprve 24 hodiny před započítím hlavního přelíčení, takže prý neměl příležitosti, aby porotní spisy náležitě prostudoval a promluvil s obžalovaným. Stížnost neoznačuje, který z důvodů zmatečnosti § 344 tr. ř. má býti okolností, jí

vytýkanou, opodstatněn. Tím doznává sama, že není s to, podřaditi tvrzené jí porušení zákona pod některý z výlučně vypočtených důvodů zmatečnosti. Zákon nebyl také nikterak porušen. Dle čís. 2 § 344 tr. ř. je pod sankcí zmatečnosti postaveno jen nepřibrání obhájce k hlavnímu přelíčení. Z § 221 tr. ř. vychází pak na jevo, že, bylo-li obeslání k hlavnímu přelíčení doručeno včas obžalovanému, nelze se dovolávat zmatečnosti § 221 tr. ř. z důvodu, že 8denní lhůta nebyla dodržena též ohledně obhájce. Zmatečnosti tu proto není, i když obhájce byl vyrozuměn o hlavním přelíčení těsně před jeho zahájením. V tomto případě nelze také důvodně tvrditi, že postupem soudu byl obžalovaný zkrácen ve svém právu na zákonnou obhajobu. Ve stížnosti samé se připouští, že obhájce s obžalovaným promluvil, byť i jen chvilku, a že nahlédl do spisů, byť i jen letmo. Jedná se o případ jednoduchý jak po stránce skutkové, tak i právní, o spisy neobsáhlé a o obžalovaného, jenž se k činu doznal. Kromě toho nelze přezírat, že veškerý průvodní materiál byl při hlavním přelíčení znovu předváděn, že obžalovaný byl o svém činu znovu vyslýchán, že měl právo, přednésti a uplatniti vše, co uznal ke své obhajobě potřebným, kteréhožto práva též plnou měrou využil. Za tohoto stavu věci nelze tvrditi, že účelná obhajoba obžalovaného byla stížena nebo snad znemožněna, a neuplatňoval toho obhájce ani při hlavním přelíčení. Je proto též bez významu, že obhájci nebyla obžaloba doručena, zvláště když osvojení si stručného obsahu jejího vyžadovalo při nahlédnutí do spisů jen několik okamžiků a když obžalovací spis byl při hlavním přelíčení přečten.

Obžalovaný Josef S. dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 5 a 6 § 344 tr. ř. Spatřuje je v tom, že nebylo rozhodnuto o návrhu obhájce, by doplněny byly otázky na porotce o další dvě a to jednu eventuelní, znějící na zločin vydírání dle § 98 lit. a) tr. zák., a druhou dodatkovou, zda byl čin spáchán z neodolatelného donucení. Z protokolu o hlavním přelíčení vysvítá, že obhájce tohoto obžalovaného neučinil po přečtení otázek, porotním soudem sestavených, návrhu na změnu nebo doplnění jich. Až teprve po přednesu veřejného žalobce podal zmíněný návrh. O návrhu tomto nebylo porotním soudem, jak se mělo státi, rozhodnuto, nýbrž předseda pouze konstatoval, že návrh učiněn byl teprve po přednesu veřejného žalobce, kterýžto postup předsedův ovšem nebyl správným, nezakládá však, jak bude ještě doličeno, zmatečnosti. Po formální stránce budiž podotknuto, že v tomto případě, kde stížnost uplatňuje porušení předpisů § 320 pokud se týče 319 tr. ř., zvláště pod sankcí zmatečnosti postavených, lze se dovolávat jen důvodu zmatečnosti čís. 6 § 344 tr. ř., pro porušení zmíněných předpisů speciálně určeného, nikoli však též důvodu čís. 5 § 344 tr. ř., vyhrazeného pro porušení všeobecných zásad řízení, zabezpečujícího obhajobu obžalovaného. Důvodu čís. 6 citovaného §u není tu však v žádném směru. Nelze předně uznati, že by zodpovídání se obžalovaných, pokud se týče výsledky řízení průvodního, byly ukládaly soudu povinnost, by dal porotcům eventuelní otázku na zločin vydírání dle § 98 a) tr. zák. Třebas se zákon při loupeži a vydírání vyjadřuje způsobem téměř stejným, označuje přece jakožto účel násilí při vydírání vynucení nějakého konání, trpění neb opomenutí, při loupeži však »zmocnění se« cizí movité věci, tudíž její o k a m ž i t é odnětí. Podstatný znak loupeže spočívá proto v bezprostředním a okamžitém uskutečnění

vysloveného zla, jež hrozí u loupeže bezprostředně a okamžitě, kdežto u vydírání teprve v budoucnu. Fysické násilí nebo pohrůžka jsou při loupeži takovými, že napadené osobě nezbyvá volnosti pro to, jak se má rozhodnouti, a že nemá jiného východiska, než-li věc pachateli obětovati; při vydírání nedosahuje však pohrůžka nebo násilí této síly a bezprostřednosti, takže napadená osoba má na vůli, splniti to, co žádáno, nebo trpěti násilí neb pohrůžku. Obžalovaný S. zodpovídal se v ten způsob, že v kritické noci se spoluobžalovaným F-em, opatření jsouce škraboškami a mířící ostře nabitými revolvéry na vracejícího se obchodníka Ottona W-a, vyzvali ho, aby jim vydal peníze a hodinky, což on bez odporu učinil. Obžalovaný F. vypovídal podobně a uvedl v předchozím vyšetřování výslovně, že W. ihned na jejich vyzvání vydal S-ovi nějaké peníze a hodinky. Svědek Otto W. seznal, že oba obžalovaní byli opatření revolvéry a že za neustálých vzájemných výkřiků: »střel ho«, »bouchni ho« odňal mu jeden z obžalovaných tašku na peníze, jakož i hodinky s řetízkem. Dovolati se jakékoliv pomoci bylo pro odlehlost obytných místností nemožné; domníval prý se skutečně, že oba pachatelé svou vyhrůžku zastřelením každým okamžikem provedou. Za těchto okolností nebylo ani v zodpovídání se obžalovaných, ani v průvodním materiálu podkladu pro otázku ve smyslu § 98 lit. a) tr. zák. Neboť, hledíc k vyličenému ději jak obžalovanými, tak i svědkem W-em, mohl tento splnění zla, jímž mu hrozeno, okamžitě očekávati, takže jeho vůle byla v pravém slova smyslu zlomena a nezbyla mu jiná volba, nežli věci vydati, pokud se týče si je dáti vzíti. Na věci nemění ničeho, že snad byly spouště revolverů pojištěny závěrkami, jak obžalovaný S. tvrdí, poněvadž okolnost tato nebyla svědku W-ovi známa a ježto otázku, hrozí-li nebezpečí, nutno posuzovati nikoli s hlediska hrozícího, nýbrž ohroženého. Totéž platí i o tvrzení stížnosti, že obžalovaní neměli úmyslu, W-a zastřeliti. Že obžalovaní jednali v úmyslu, spáchatí na W-ovi násilí, vzali porotci jednomyslným výrokem za prokázáno a dokazuje násilnickost jednání obžalovaných nejpáději skutečnost, že W. pod vlivem pohrůžky dal si věci vzíti bez nejmenšího vzpěčování se a aniž by se byl pokusil o sebe menší odpor. Tím je prokázáno, že vůle jeho byla přemožena a že bylo na něm vykonáno násilí ve smyslu § 190 tr. zák. Porušení zásady § 320 tr. ř. se proto nestalo. Tím jest odňata půda pro uplatňování důvodu zmatečnosti čís. 11 § 344 tr. ř. z té příčiny, že čin obžalovaných podřaděn byl následkem nesprávného výkladu zákona trestnímu ustanovení §§ 190 a 192 tr. z. místo § 98 a) tr. zák.

Čís. 903.

Pro přípustnost odčinění odsouzení (zákon ze dne 21. března 1918, čís. 108 ř. zák.) jest rozhodným stav v době uplynutí lhůty § 2 zák., nikoliv stav v době podání žádosti.

(Rozh. ze dne 13. července 1922, Kr I 841/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usne-